

Oponentský posudek habilitační práce

Název:

Metody stavebněhistorického průzkumu a jejich využití při poznávání sakrální architektury na příkladech kostelů na severní Moravě a ve Slezsku vzniklých od poloviny 16. do poloviny 17. století

Autor: Mgr. Lucie Augustinková, Ph.D.

Předložený habilitační spis je rozdělen do dvou velkých částí, na textovou a katalogovou, přičemž druhá je výrazně objemnější než první, čítá přes 400 stran. Textová část celkem o asi 120 stranách je zhruba rozdělena na dva nerovnoměrné oddíly. První oddíl, zabírající výraznou většinu textu, se přehledově zabývá metodami stavebněhistorického průzkumu, přičemž velmi výběrově ilustruje popisované metody a postupy na příkladech z vymezené oblasti. Druhý, závěrečný a nepoměrně kratší oddíl textové části je označen jako případová studie, zabývající se kostelem sv. Václava v Moravské Ostravě. Obě části v hojné míře dále obsahují přehledové tabulky, fotografickou a plánovou dokumentaci, historická vyobrazení i několik schématických map.

Úvodem je potřeba konstatovat, že celek se vyznačuje velkou koncentrací na detail a vykazuje pečlivou práci právě s dokumentací a schématy. Celek zjevně vychází z autorčiny dlouholeté památkářské praxe a bylo by možné jej zařadit do oblasti stavebního výzkumu (Bauforschung). Obávám se však, že to je zároveň jeden ze základních problémů této kvalifikační práce, předkládané v oboru dějin umění, protože s ním má ve skutečnosti jen velmi málo společného. Historik umění, který dostává tuto práci do rukou, jistě právem předpokládá, že se dozví alespoň základní umělecko-historické informace o nepochybně jinak zajímavé problematice sakrální architektury „po konci gotiky“ a „před začátkem baroka“ v obecně málo známé vymezené oblasti. V poslední době zájem o některé aspekty architektury tohoto období v českých dějinách umění opět výrazně ožívá, předkládaná práce však domácí ani zahraniční přístupy k této mnohohrstevnaté problematice nijak nereflektuje. Ani krátce neproblematizuje například konfesní situaci sledované oblasti, zcela opomíjí otázku slohového zařazení a nijak nekomentuje například ani výskyty či pohyby stavitelských osobností s jejich specifickými uměleckořemeslnými přístupy.

Poněkud zarážející je ve výše uvedené souvislosti výběr literatury, z níž autorka vychází a na niž se odkazuje. Jedná se povětšinou o základní přehledové tituly a skripta z českého prostředí, zahraničních publikací k problematice stavebního výzkumu je uváděno minimum a ani tento úzký výběr vlastně není tak docela relevantní. Také proto hlavní text práce o metodách stavebněhistorického průzkumu vyznívá příliš přehledově a nenabízí nic, co by o jeho možnostech a limitech nebylo obecně známo. Těchto asi osmdesát stran by se nepochybně skvěle uplatnilo jako samostatná skripta či pečlivě připravená obsáhlejší prezentace v úvodních předmětech k památkové péči či obecně zkoumání architektury. Bohužel ani připojená případová studie neobsahuje jednoznačně nové vědecké poznatky, a naopak spíše shrnuje dosavadní dílčí poznání, učiněné předchozími badateli. Její závěr vyznívá docela rozpačitě, když autorka tvrdí, že „přes rozsáhlá bádání, která byla ke kostelu dosud podniknuta, nejde o stavbu systematicky prozkoumanou a zhodnocenou“. Neměl toto být právě autorčin úkol v rámci oné případové studie, předkládané v rámci habilitačního spisu?

Rovněž zmíněná monumentální katalogová část nepřináší příliš mnoho umělecko-historických poznatků. Abecedně seřazeným stavbám je předřazena pouze schématická mapa, nadepsaná „Renesanční kostely a kaple na sev. Moravě a ve Slezsku z let 1550–1650“. Opravdu stačí označit skupinu asi 75 různorodých staveb z období sta let jako „renesanční“? Proč se autorka nepokusila stavby roztřídit alespoň podle jejich umělecko-historického významu, předpokládaného autorství či případně podle hypotetického slohového vývoje? Přeci jen by se tak přiblížila k ambicím kvalifikační práce, aspirující na habilitaci v oboru dějin umění. Katalogu zcela schází jakýkoliv vysvětlující text, který by čtenáři objasňoval, podle jakého klíče autorka stavby vybírala, co ji především na nich zajímalo či jaké badatelské otázky si případně kladla. Celá kvalifikační práce je obecně proscena duchem jakési samozřejmosti, takže nelze rozeznat, co v ní je autorčiným případným intelektuálním přínosem pro obor dějin umění.

Jak bylo již naznačeno výše, relativně pečlivě připravený katalog s přesazenou obecnou textovou částí o stavebně-historických průzkumech by nejspíše obstál jako kvalifikační práce spíše na oborech zabývajících se právě výhradně průzkumy historických staveb, které ovšem architektuře již nekladou další vysloveně umělecko-historické otázky. I přesto se domnívám, že obsah textové části, a především citovaná literatura by ani tam nebyly dostačující. Obě části, textová a katalogová navíc mezi sebou nevykazují téměř žádnou souvislost, není tedy vůbec zřejmé, jak autorce metody stavebně-historických průzkumů napomohly v řešení otázek stavební historie představených staveb. Ke konci textové části je sice vložena tabulka, která heslovitě uvádí, které metody byly použity ke zkoumání staveb, ale tato obecná konstatování čtenáři nijak neosvětlují originalitu autorčina přínosu k problematice.

Jakkoliv je volba tématu předkládané práce originální, autorka vybrané stavby představuje jako nerozlišené položky, u nichž spíše mechanicky a útržkovitě představuje jejich stavební historii. Pokud by chtěla toto téma skutečně představit v oboru dějin umění, musela by si klást některé základní otázky po slohu, autorství, uměleckořemeslných specifikách, konfesní příslušnosti objednavatelů a uživatelů, ale i zahraničních souvislostech staveb a jejich autorů.

Výsledky srovnání práce v programu Turnitin ukazují, že práce dr. Augustinkové je originální.

Na základě výše řečeného v posudku však kvalifikační práci dr. Lucie Augustinkové *Metody stavebně-historického průzkumu a jejich využití při poznávání sakrální architektury na příkladech kostelů na severní Moravě a ve Slezsku vzniklých od poloviny 16. do poloviny 17. století* **nedoporučuji k obhajobě.**

/